

čez gorovje, visoko do 100 metrov, čez gozdne strmine, ob katerih vzhajajo teče bistra Soča, mimo rodovitne Vipavske doline in čez Kraško planoto. Na južnem odseku gre fronta ob zahodnem poboju gorske skupine Grmada, ki je zadnje višje ozemlje pred Trstom. Od vasi Selo, ki je že v laških rokah, je do Trsta samo še približno 20 km. Na devinsko obrežje utegnejo Italijani navaliti z morja. — Tretja bitka v avgustu je sedanja. Prva je bila v avgustu 1915, druga lani v avgustu, ko so zavojevali Gorico. Po stotisočih so šle italijanske izgube v avgustu 1. 1915 in 1916. Tudi letošnji avgust najbrže ne zaostane za poprejšnjima, kajti z velikim navalom so se zagnali Italijani na avstrijske postojanke.

Iz drugih bojiščih.

Na ruski fronti se razvijajo živahni boji. Severovzhodno od Cernovic smo dosegli dne 28. avgusta zopet lep uspeh. Zavzeli smo trg Bojan ob besarabski meji in tako Cernovice za hrbtom zopet močno zavarovali. — Na rumunski fronti ni posebnega. V ponedeljek dne 27. avgusta, je minilo ravno leto dni, kar nam je Rumunija napovedala vojsko. — V Moskvi se vrši te dni veliko zborovanje zastopnikov Velike Rusije. Zborovanja se udeležuje 2500 odposlancev. Minister Kerenski in general Kornilov sta govorila za brezobzirno nadaljevanje vojske, dokler Nemčija ne bo vržena ob tla. O Avstriji so se razni zastopniki izjavili, da nimajo nič proti njej, ako bi se ločila od Nemčije.

Na francoskem bojišču hudi boji pri mestu Yperu v Flandriji, kjer se je Angležem posrečilo potisniti nemško fronto za več kilometrov nazaj; na ostalem delu fronte so pa bili vsi angleški napadi odbiti. Tudi v Šampanji je prišlo do hudih bojev ob reki Mozi, ter zlasti na fronti severno od Verduna, kjer se je Nemcem posrečilo odvzeti Francozom vas Beaumont, katero so branile tri francoske divizije. V ameriških pristaniščih je baje zasidranih 800 parnikov za prevažanje ameriških čet na francosko bojišče.

Na macedonskem bojišču živahni artilerijski boji med jezeroma Prespa in Dojran, ob reki Vardar pa krvavi spopadi med bolgarskimi in francoskimi oddelki.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijski izpit so napravili naslednji častiti gospodje: Janez Atelšek, kaplan pri Sv. Marku pri Ptuj; Jurij Cvetko, duhovnik v začasnem pokoji; Peter Paulič, kaplan v Hočah; Konrad Seško, provizor pri Sv. Antonu na Poh.

Visoko priznanje slovenskemu učitelju. Iz G. Poljskave se nam piše: Naš priljubljeni nadučitelj g. Josip Sabati, ki biva že 26 let med nami, je bil za njegovo vzorno delovanje v blagor domovine od cesarja odlikovan z vojnim križem za civilne zasluge III. razreda. G. nadučitelj pa slavi v teh dneh tudi 40letnico svojega učiteljskega službovanja. Ker si je pridobil tekom svojega 26letnega delovanja med nami neveljavih zaslug za naše šolstvo in sploh za celo faro, mu bo priredil naš krajni šolski svet v zvezi z občino G. Poljskava v soboto dne 1. septembra sedanemu resnemu vojnemu času primerno in skromno slavnost, h kateri se tem potom vsi prijatelji in znanci g. nadučitelja uljudno vabijo. Ob 9. uri dopoldne bo šolska maša, po službi božji pa se bo šolska mladina in občani zbrali v šoli, kjer se vrše deklamacije in govori, nato pa bo v gostilni g. Hermana mala zabava.

Iz sodnopisarniške službe. Že mnogo let pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni nastavljen oficijal Josip Bogovič je imenovan nadoficijalom, kancelist Edvard Francel pa oficijalom.

Iz učiteljske službe. Na petrazredni dekliški šoli v Hrašniku je razpisano mesto učiteljice. Prošnje je vložiti do 30. septembra.

Prebiranje oproščenih. Od črnovojniške službe oproščeni do končnega 37. leta bodo v kratkem poklicani k prebiranju. Če bodo spoznani sposobnim za fronto, bodo kmalu vpoklicani, vsi drugi pa bodo za stalno oproščeni.

Po nedolžnem obsojen. Hrvatski listi poročajo: Onizim Popović je bil dober kmet v Kninu v Dalmaciji. Mlad, zdrav, krepak, bister, pameten in zato spoštovan, bil je več let načelnik občine. Inteligent, bil, dober gospodar, organizator in govornik. Ko je nastala vojna, so ga zaprli, pa kmalu izpustili in poslali k vojakom. Nekdo ga je obdolžil, da je nekaj rekel. Izročili so ga vojni sodnji v Sinju in obsodili na smrt. Zjutraj so ga odpeljali iz ječe v spremstvu duhovnika in vojakov in pred njim so nosili križ, na vojaško vežbališče, kjer so ga ustrelili. Poslednje besede njegove so bile: „Kaj sem jaz za krivil svojemu narodu? Z Bogom žena in otroci moj!“ Dva meseca potem je bil na smrtni postelji oni, ki je Popoviča ovadil. Umirajoč je zahteval duhovnika, kateremu je izpovedal, da je krivo pričal in da Popovič ni nikdar rekel onih besed. Popovičev odvetnik je zahteval revizijo procesa in pri novi razpravi je bil Popović oproščen obtožbe. Vojaška godba je odšla na njegov grob in tam po predpisanim vojaškim počastjenjem mrtvega odsvirala cesarsko pe-

sem. Tako je dala vojna sodnja zadoščenje ustreljenemu pokojniku (!) in njegovi obitelji.

Otroka največje bogastvo je šola z dobrim poukom. Starsi, pazite kam daste otroke v šolo. Ne dajte se preslepiti, da bi jih zapisovali tja, kjer se še materne slovenske jezika ne nauče. Najprej svoj jezik, potem drugega!

Slovenec — polkovnik. Iz Dunaja se nam piše: Širokim slovenskim krogom kot sotrudnik Mohorjeve družbe znani slovenski pisatelj, ter v avstrijski armadi kot strokovni vojaški pisatelj in izumitelj čislani podpolkovnik Fridolin Kaučič, je imenovan polkovnikom. Kaučičeva najnovejša v armadi uvedena iznajdba, strelni periskop — aparat, ki štiti glavo strelca pri streljanju na sovražnika, se je v strelskih jarkih izvrstno obnesel, in rešil tisočim našim bojnikom življenje.

Slovinci na fronti. Desetnik Franc T., vojna pošta 234, nas prosi v imenu slovenskih vojakov, da objavimo naslednje: »Sedaj znamo, kje so nemčurji in vsenemški prenapetosti. Na frontah jih ni. Tukaj stojimo in branimo domovino Avstriji zvesti Slovenci ter pošteni zmerni Nemci in drugi narodi. Nemčurji in vsenemci pa rogovilijo po Ptuj in drugih mestih. Predlagam, da se vsi nemčurji imenoma objavijo v »Stajercu«. Bomo videli koliko je vsenemcev in nemčurjev in koliko je Slovencev na fronti. V »Stajercu« ti ljudje huj skajo za nadaljevanje vojske, sami pa se skrivajo doma za pečjo.« Tako sodijo o narodnih odpadnikih in vsenemških zagrizencih fantje in možje, ki prelivajo kri za domovino.

Samo mrtvaški zvon. Iz Kromeriza poročajo »Narodni Politiki«: Zadnja rekvizicija zvonov v tukajšnjem okraju je bila tako temeljita, da so nam ostali samo mrtvaški zvonci, s katerimi zvonijo zjutraj, opoldne in zvečer.

„Božja pot na Svete Gore“. Ta lični molitvenik, ki poleg lepih molitev tudi vsebuje kratko zgodovino »Božje poti na Svete Gore«, se je v kratkem času močno priljubil našemu ljudstvu, zlasti romarjem na Sv. Gore. Ker bo tudi letos, kakor vsako leto, običajno romanje iz Slovenskega Stajerja na Sv. Gore pri Sv. Petru blizu Sotle, zlasti dne 6., 7. in 8. septembra in v naslednji osmini, bodo romarji imeli priliko si ta molitvenik kupiti pri župnijskem uradu Sv. Peter pod Svetimi Gorami.

Sedmo vojno posojilo v Nemčiji. Nemška vlada je že določila rok za razpis sedmega vojnega posojila, ki bo razpisano pod sličnimi pogoji, kakor je bilo šesto vojno posojilo. Kot prvi dan za podpisovanje je določen 19. september 1917. Baje bo tudi pri nas v najkrajšem času razpisano sedmo vojno posojilo.

Čudno postopanje ljutomerske davčne oblasti. Davčni poročevalci za Ljutomerski okraj v Radgoni je pozval menda vse tiste, kateri so spomlad zoper previsoko odmerjeni dohodninski davek vložili pritožbo, pred kratkim k sebi ter jih je z različnim prigovarjanjem pripravil večina od tega, da so svoje pritožbe umaknili, češ, da da rešitev istih uradnikom preveč dela, da rabi mesto, dežela in država denar itd. Ljudstvo pozivamo, da naj v prihodnje — za sedaj je že itak prepozno — v nobenem slučaju ne umakne že vloženi pritožbe, naj se rešijo isti kakor sibi. Slavnim c. kr. uradom pa priporočamo, da v prihodnje bolj ljudomilo odmerijo davke, potem pa jim pritožbe ne bodo delali toliko dela. Mestu, deželi, državi in cesarju pa itak da vsak, kar je dati dolžan, pa ne samo denar, temveč tudi življenje. Da bi plačevali in dajali več, kakor določujejo postave, tega pa nismo dolžni in tudi nikdo od nas zahtevati ne more. — Davkoplačevalci iz Ljutomerskega okraja.

Gospodarske novice.

Draga obleka. Kmetstvo ljudstvo se dan na dan pritožuje, kako strogo kaznujejo kmete na sodnijah, če kak pridelek prodajo za par vinarjev dražje, kakor pred vojsko in se ne morejo načuditi, zakaj da smejo prodajati trgovci nekaznovano svoje blago več sto odstotkov dražje, tako, da si človek dandanes sploh ne more več kupiti obleke, če ni založen s tiščaki. Sicer je res, da imajo na sodnijah ravno za kmete iz nam neumljivega vzroka posebno hudo mero, redkokdaj pa se sliši, da bi tudi kakega trgovca pritisnili. Zvedeli smo, da bi sedaj tudi mestnim trgovcem pošteno nategnili ušesa, še bolj pa njih mošnjček, ker so spoznali, da pri vsakodnevem naraščanju cen sploh ne moremo več izhajati. Mnogo volnenega blaga, ki je v trgovcih prodaja po 40, 50 do 60 K meter, pohaja gotovo še iz predvojnega časa in je torej dal trgovec za isto k večjemu 5 do 10 K, ker se dandanes sploh v nikakoli tovarni ne dobi več volnenega blaga.

Nakupovanje živil na deželi prepovedano. Stajersko cesarsko namestništvo razglašja, da je prepovedano nakupovanje raznih živil na deželi, zlasti osebam iz okraja in beguncem je prepovedano naku-

povati žito, stročnice ter krompir, ker so ti poljski prideleki zaseženi v prid državi. Nakupljeno žito in stročnice ter krompir bi orožniki odyzeli neopravičeno nakupovalcem in bi se jih vrhutega še tudi kaznovalo z denarno globo do 20.000 K. — Ako se bo ta odredba res strogo izvrševala, pa naj oblast tudi revnejše ljudstvo malo bolje preskrbi s potrebnimi živili.

Jajca za sladkor? Iz nekaterih krajev ptujskega okrajnega glavarstva se vedno prihajajo pritožbe, da prodajajo trgovci sladkor samo tistim, ki ga zamenjajo za jajca. Navadno se trgovci izgovarjajo, da so dobili tako „naročilo“ od kakega uradnika pri okrajnem glavarstvu. To je popolnoma protizakonito in je vsak trgovec, ki vsakdanjih potrebščin, dokler še jih ima v zalogi, ne da za denar ali zahteva kakor blago v zameno, kazniv po § 482 kazenskega zakonika. V slučaju tretje obsodbe zaradi tega prestopka izgubi trgovec tudi pravico do obrti. Z „naročilom“ kakega uradnika se ne more izgovarjati, ker je § 482 kaz. zak. še brez izjeme v veljavi in ga more spremeniti samo novi zakon poslanske in gospodarske zbornice, ki je potrjen od cesarja, ne more pa ga razveljaviti noben uradnik. Zato vsak tak slučaj s pričami naznanite o. kr. državnemu pravdnictvu v Mariboru, oziroma v Celju! To bode že kmalu pomagalo.

Proti kmetom! V mariborskem okrajnem glavarstvu se nastavlja za razne nakupovalce, komisijonarje in enake službe ljudje, ki o kmetijskih težavah nimajo nobenega smisla. Kakor izvemo, je sedaj za okrajnega prevzemnika svinj imenovan ravnatelj mariborske mestne klavnice, Kern. Za novostanovljeno mesto okrajnega krompirskega nadzornika pa je imenovan penzionirani davčni oskrbnik Kahler, ki se je odlikoval svojčas po svoji vsenemški prenapetosti. Kern in Kahler sta prijatelja glavarja pl. Weissa in seveda velika Nemca. To jima je pripomoglo do imenovanj mest. Oba sta mešana in kmetijskih razmer ne poznata. In ta dva gospoda bota od sledi vodila v mariborskem okraju rekviriranje svinj in krompirja. Proti imenovanju ljudi, ki so jim kmetijske razmere popolnoma neznane in kateri živijo v mestu ter čutijo z mestnim prebivalstvom in ne s kmetom, najodločneje protestiramo. Zakaj se za taka važna mesta ne imenuje kmetijskih strokovnjakov? Če bo šlo tako naprej, potem je opravičen sum, da so uradi, ki vodijo rekviriranje žita, krompirja in živine v naših krajih, v rokah mesta in njegovih oblasti, da sedijo v njih agenti, mešetarji, penzionirani uradniki in enake vrste ljudje. In potem ni nobeno čudo, ako postopajo ti uradi tako, da vzbujajo splošno nezadovoljnost.

Pritožbe radi odjema rekvirirane živine. Iz ptujskega okraja se nam piše: Odbor za vnočevanje živine na Kranjskem je določil, da se rekvirirana živina mora točno ob uri prignati. Živina se takoj prevzame in kateri jo prižene, gre lahko domu. Kako je pa na Ptuj in drugod na Slov. Stajerju. Ljudje pripeljejo zgodaj rekvirirano živino. Ob 9. bi moral že vsak biti na svojem mestu. Potem pa čakajo brez konca in kraja — ljudje lačni, živina lačna — večkrat tudi do osmih zvečer, predno jo oddajo na železniški vlak. Koliko zamudijo ljudje pri delu! Žene morajo za cel dan varstvo hiše prepustiti malim otrokom! In oni, ki prevzemajo živino, so pa še dostikrat surovi z ljudstvom! In surovi so tudi z živino, ki jo preveče in po nepotrebnem pretepajo! Ali ni človeka, da bi tu napravil red? Ptujsko gnezdo je tisto gnezdo, kjer se kmetstvo ljudstvo najbolj muči in najbolj sikanira. Temu so krivi nam sovražno misleči uradniki, ki nimajo smisla in srca ne za ljudstvo in njegovo trpljenje, ne za ubogo živino. Če je drugodi red, zakaj bi pri nas ne bil? Pozivljamo javno poklicane kroge, da napravijo red! G. Netolička, pokažite svoje »dobro srce« napram trpečemu ljudstvu!

Nakupovanje svinj. Nihče ni primoran oddati svinje, ampak sme le prodati odvišne svinje legitimiranim (od oblasti postavljenim) nakupovalcem. Siliti ne more nihče nikogar, da bi moral oddati svinje. Oddaja je popolnoma prostovoljna. Če se zgodi kaj nepravilnega, obrnite se takoj na deželnega odbornika g. dr. Verstovška v Mariboru, Wildenrajerjeva ulica 6.

Kako je z otrobi? Kmeti živinorejci dobijo otrobe za svojo živino le z veliko težavo. Deželni urad za krmlila ali na pismena naročila sploh ne odgovori, ali pa piše, da ni otrobov na razpolago. Kam torej gredo otrobi? Kmeti ljudje opravičeno sumijo, da gredo otrobi kmetijskega žita v hleve mestnih in graščinskih živinorejcev. Kmet pa si je nekoliko tudi sam kriv, da ne dobi otrobov. Naredba prehranjevalnega urada in kmetijskega ministrstva z dne 26. julija 1917, št. 309, določa, da ima pridelovalec od žita, ki ga je oddal vojno-žitno-prometnemu zavodu, pravico do polovice otrobov, ki se dobijo pri mletvi oddane množine žita. Pri oddaji žita dobi upravičene od komisijonarja nakazilo za množino otrobov, ki mu gre. Te otrobe more upravičenec zahtevati